

LIPU- KAARDID

Kasutusjuhend

GEOHEE KAARDISTUUDIO

Sisaldab mõningaid ideid
kuidas lipukaarte võiks
kasutada

Juhendis on ka ruumi
märkmetele ja tagasisidele
kogemustest kaartidega

2018

Sisukord

- 04 Üldised reeglid
- 07 Kasutamine teistmoodi
- 08 Mugavad mänguviisid
- 09 Aeganõudvamad mänguviisid
- 10 Maaailma keskmised
- 11 Trükivigade parandused / märkused

LIPUKAARDID

GEOHEE kaardistudio

“

Lipukaarte on kaks erinevat mängu. Esimene neist sisaldab tänasel päeval eksisteerivaid riike ja nende lippe ning teine tänaseks kadunud riike ja nende lippe. Kõik andmed on pärit inglisekeelsest Vikipeediast ning kogutud vastavalt 2019. ning 2018. aastal. Vikipeedia teadaolevalt pidevalt täieneb ning paraneb ning ka ajalugu uuritakse jätkuvalt edasi, seetõttu on mängu sujuvuse huvides mõistlik kokku leppida, et kaartidel olevad andmed on õiged mängu jooksul. Praegu eksisteerivate riikide puhul on andmed kogutud ühes ajahetkes, kuid kadunud riikide puhul pidi tihti tegema andmetest valiku, kuna riik eksisteeris ju teatud perioodi jooksul. Seetõttu on kadunud riikide kaartidel palju andmeid, mille üle haritud inimene võib vaielda ning loodame, et vaidlused on edasiviivad ja täiendavad mängijate teadmisi geograafias veel rohkem.

”

Praegused riigid

Lisatud mõned ilusad lipud...

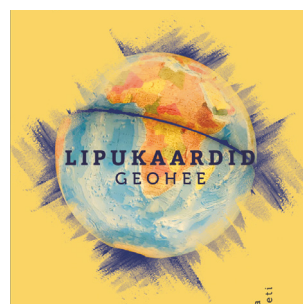
See pakk sisaldab ÜRO riike andmete kogumise hetkel.

Kadunud riigid

Erinevatest ajastutest...

Siin pakis on riigid (ja mõni impeerium), mida enam ei eksisteeri kuna on muutunud riigikord, nimetus või riigi piirid olulisel määral.

Vali ise pakk?

Korja teatud kaardid välja...

Mõlemas pakis on ligi 200 kaarti, mis võimaldab teha oma selektsiooni (ühe maailmajao riigid, suured/väikesed, jne) ning mängida väiksema pakiga.

Üldised reeglid

Lipukaardid on mõeldud mängimiseks grupis. Kaardid (ükskõik kui palju - mida rohkem seda pikem mäng) jaotatakse mängijate vahel võrdseks. Iga mängija võtab oma paki ja vaatab igas küsimise voorus vaid pealmist kaarti. Tavaliselt noorim mängija alustab ja küsib oma pealmiselt kaardilt ühte näitajat (vt. lk 5-6). Kõik selle vooru pealmised kaardid võtab omale mängija, kelle küsitud näitaja on parim ning asetab need oma pakis kõige taha. Siis küsib **kas vooru võitja või järgmine mängija** (suurema grupi puhul on seltskondlikum küsida kordamööda). Võidab see, kes kõik kaardid endale saab.

Vaata kõikide kaartide näitajate infot järgmiselt leheküljelt ning võimalikke kasutusviise klassiruumis edasistelt lehekülgedelt.

Kui kaks suurust on võrdsed, siis (ainult) need mängijad vaatavad oma paki järgmise kaardi sama suurust, kuni ühe mängija kaart võidab.

Alati võib enne mängu kokku leppida, milliseid näitajaid kaardilt küsida tohib ehk siis jätta osad näitajad mängust välja.

Keerulisematele lippudele on lipu kohale kollasega märgitud lipuvärvide arv. Tänapäevaste riikide taustal on kollasega riigi kontuurid. Kadunud riikide kaartidel on taustal oleval punasel maailmakaardil musta täpiga märgitud endise riigi asukoht.

Tänapäevaste riikide pakis on 194 kaarti ning kadunud riikide pakis on 176 kaarti.

Kuna alati ei ole tarvis kõiki kaarte pakist kasutada, siis on võimalik eelnevalt moodustada näiteks pakk, kus on vaid kindla maailmajao kaardid; suurriikide kaardid; arenenud riikide kaardid; värvilise lipuga kaardid jne. Siinkohal on kasulik teada, et välja sorteeritud pakis muutuvad maksimumid (ehk siis näiteks Euroopa pakis ei ole Hiina kõige suurema rahvaarvuga riik, jne), mis toob mängu pisut vaheldust.

Parem kui on Suurem

Lipuvärvid

Loe kokku mitu värvi on sinu lipul. Loevad ka sama värvi väga erinevad toonid. Keerulistematel lippudel on värvid lipu kohal kirjas.

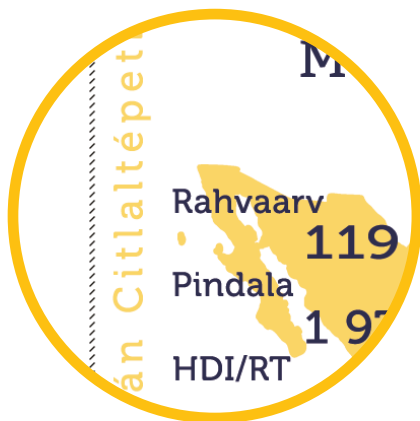
Vesi

Ainult praeguste riikide kaartidel. Number näitab siseveekogude pindala protsenti riigi kogu pindalast.

Keskmine kõrgus

Ainult praeguste riikide kaartidel. Number näitab riigi pindala keskmist kõrgust.

Kõrgeim punkt

Ainult praeguste riikide kaartidel. Riigi kõige kõrgema tipu nimi ja kõrgus. Kui nime ei ole, siis on tegemist veel nimetamata kohaga.

Praegu riike

Ainult kadunud riikide kaartidel. Kadunud riigi poolt hõlmatud aladel asuvate praeguste riikide arv. Pindalad võivad kattuda ka osaliselt.

Keelte arv

Wiki artiklisse 2018 aastal kirjas olnud kadunud riigis kõneldud keelte arv. Ei tohiks segi ajada päriselt selles riigis kõneldud keelte arvuga.

Tähtede arv

Mõlemas mängus võib küsida riigi või pealinna nimes olevate tähtede arvu. Kirjavahemärgid ei loe.

Algustäht

Mõlemas mängus võib küsida riigi ja pealinna algustähte. Tähestikus eespool asuv täht võidab.

Rahvaarv

Ainult praeguste riikide kaartidel. Rahvaarv nii nagu Wiki artiklis toodud oli aastal 2017.

Pindala

Riigi pindala. Kadunud riikide puhul püüdsin võimalusel märkida ära suurima pindala riigi ajaloos.

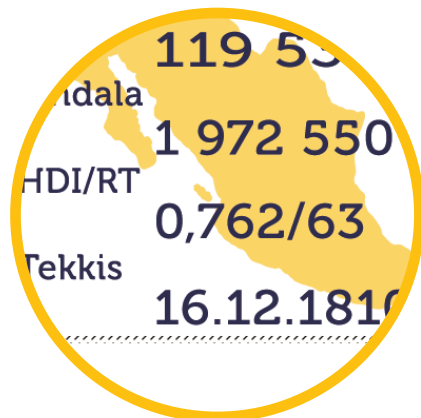
HDI

Human Development Index - Inimarengu indeks. Ainult praeguste riikide kaartidel.

Kestis

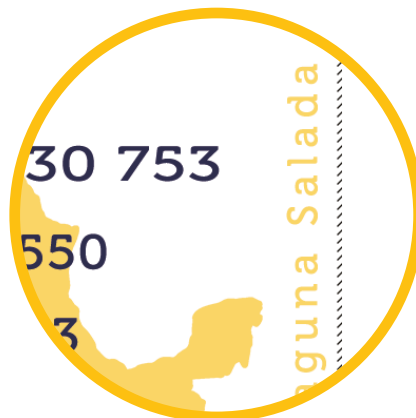
Riigi kestmise aeg aastates. Ainult kadunud riikide kaartidel.

Parem kui on Väiksem

RT

Rahvastiku tihedus. Ainult praeguste riikide kaartidel.

Madalaim punkt

Riigi kõige madalaima punkti nimi ja väärtus. Ainult praeguste riikide kaartidel.

Wiki indeks

Wiki indeks näitab riigi kohta Wikipedias oleva artikli pikkust (tähtsuse arv). Mida pikem artikkel seda väiksem indeks. Ainult kadunud riikide kaartidel.

Tekkis

Riigi tekkimise ligikaudne aeg. Praegustel riikidel on arvestatud riigi nime või riigikorra muutuseid riigi tekkena.

Silmaringi Avardamiseks

Järgnes

Ainult kadunud riikide kaartidel. Milline riik või riigikord kadunud riigile vahetult järgnes.

Praegu

Ainult kadunud riikide kaartidel. Milline riik on praegusel hetkel (2018) kadunud riigi aladel suurim või muud viisil oluline järglane.

Rahaühik

Ainult kadunud riikide kaartidel. Info leidumisel Wikis on toodud ära mõningad maksevahendid, mis kadunud riigis käibel olid.

SA TEAD, et lipukaartide mäng
läheb hästi **KUI KEEGI** küsib Ja-
maica kaarti käes hoides:
"KÕIGE KIIREM JOOKSJA?"

Kasutamine

Lipukaardid on huvitav seltskonnamäng. Lisaks mängulisele küljele on huvitav teada saada fakte maailma riikide kohta ning alati tekib seltskonnas huvitavaid arutelusid maailma riikide üle. Ning enne kui sa arugi saad tunned sa maailma riikide lippe, pealinnade nimesid ning oskad hinnata ka riikide suurust, elatustaset ning rahvastikutihedust.

Mäng on lõbus ka lastele (alates 8-ndast eluaastast) ning nemad õpivad mängu käigus eriti kiiresti ning on üsna pea spetsialistid maailma riikide teemadel. Oma kogemuse järgi võin öelda, et see enamus selest infost jääb neid abistama kogu eluks erinevates olukordades. On üsna tore kogemus mööduda Araabia väikeriigi välisesindusest ning kuulda lapse käest, millise riigiga täpselt tegemist on.

Kaardipakki on lihtne kaasa võtta reisidele ning võimaldab sunnitud ooteajad täita huvitavalt ning kasulikult. Näiteks reisil välja sööma minnes on sobiv paus kelneri ootamise ajal ning tellmuse täitmise ootamisel.

Erinevad võimalused mängimiseks

Enne mängu peaks kõigepealt ära otsustama kuidas on küsimise järjekord.

a) Traditsiooniline ning mängu lühendav võimalus on see, et järgmist suurust küsib see mängija, kes eelmise ringi võitis (kellel oli parim väärtus kaardil küsitud suurusel). Sellisel juhul ei jaotu küsimiste arv mängijate vahel võrdselt ning seetõttu sobib ehk paremini kogenud mängijatele.

b) Seltskondlikum on selline formaat, kus iga mängija küsib suurust järgemööda hoolimata sellest, kes eelmise ringi võitis. See on seltskondlikum kuid võitja väljaselgitamine võtab üsna kaua aega.

Alati ei pea loomulikult tervet pakki välja jagama. Võib jagada lihtsalt igale mängijale näiteks 10 kaarti.

Samuti on huvitav teha eelnevalt selektsioon kaartidest. Näiteks otsida välja kaardid, kus on ainult:

- a) saareriigid
- b) konkreetse maailmajao riigid
- c) kirjute lippudega riigid
- d) suur- või väikeriigid

Mänguviisid, mis on **Mugavad** (näiteks mängides reisil väljas söömas olles)

Ühe pakiga mõistatamisemäng kogenud mängijatele

Terve pakk asetatakse lauale, selg ülespoole. Kordamööda ütlevad mängijad ühe kaartidel leiduva suuruse. Seejärel võtab keegi pakist järjest igale mängijale ühe kaardi ning parim saab tihi endale. See mänguviis eeldab, et mängijad teavad peast milliseid suuruseid küsida saab.

Ühe pakiga kaartide tundmise mäng

Laual on üks pakk selg ülespoole. Mängijale kelle kord on küsida näidatakse ainult ühe kaardi lippu. Selle info põhjal peab ta otsustama, millist suurust küsida. Seejärel võetakse igale mängijale pakist üks kaart ning parim võidab tihi. Siin on eelis küsijal kuna kaardi tundmise korral saab ta küsida tugevat suurust ning võiduvõimalusi kasvatada.

Õnnemäng oskajatele

Üks mängija valib suvalise suuruse ilma kaarte vaatamata. Seejärel tema ning kõik teised mängijad pakuvad umbes sellele suurusele väärtuse. Pakist tõmmatakse 1 kaart ning kelle pakkumine oli kõige lähemal, saab kaardi endale. Kellel kõige rohkem kaarte on võitja.

Mänguviis riikide tundjatele

Mängijale näidatakse kaardil olevaid andmeid v.a. pealinn, riigi nimi ning lipp. Selle põhjal peab ta ära arvama, mis riigiga on tegemist. Õieti ära arvaja saab kaardi omale.

Kui on rohkem Aega

Kirjelduse harjutamine

Mängijale kirjeldatakse kaardipakist suvalist lippu ning ta peab ära arvama, mis riigi lipuga on tegemist. Seda sobib mängida näiteks niimoodi, et lapsed küsivad vanemalt, kes juba tunneb lippe.

Ühe kaardiga mäng kiiruse peale

Igale mängijale jagatakse 1 kaart tagurpidi. Kui kõigil on kaardid käes annab keegi “stardi”. Kõik vaatavad oma kaarti ning võrreldakse seda suurust, mis esimesena välja hõigatakse. Siin on eelis samuti kaartide tundmisel.

Mäng gloobusega

Väga hariv on mängule juurde võtta gloobus ning vaadata sealt taustaks riikide asukohti. Tihti meeldib lastele gloobuselt riiki otsida.

Maailma Keskmised

Maailma riikide vastavate väärtuste pingerea keskpunkt (ligikaudu):

1. Rahvaarv - 5 523 2331
2. Pindala - 118 484 km²
3. HDI - 0,735
4. Kõrgeim punkt - 2419 m
5. Keskmise kõrgus - 422 m

Kaartidel olevate väärtuste maailma keskmised (ligikaudu):

1. Rahvaarv - 32 404 558
2. Pindala - 2 602 408 km²
3. HDI - 0,728
4. Kõrgeim punkt - 2629 m
5. Keskmise kõrgus - 840 m

Trükivigade parandused / ja Märkused

2019 trükiis teadaolevad trükivead:

1. Nigeeria rahvaarv on ligi 10 korda väiksem tegelikust- õige number on 190 886 311
2. Monaco keskmine kõrgus on ekslik. Täpsed andmed puuduvad.
3. Moskiitoranniku pindala on ekslik.
4. Texase Vabariik pindala on ekslik.

GEOHEE
KAARDISTUUDIO

Võta Ühendust

+372 53 422 414

geohee@geohee.ee

www.geohee.ee

Vana-Kalamaja 41-10, Harju maakond,
Tallinn 10415
Eesti